

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Tatiany Biednikovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 17. decembra 2009 v Bratislave v trestnej veci obvineného **npor. M. P. pre prečin nátlaku** podľa § 192 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. e/ Tr. zák., o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 12. februára 2009, sp. zn. 2 To 10/2009, podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Právoplatným uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2 To 10/2009, zo dňa 12. februára 2009 a konaním, ktoré mu predchádzalo,

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 194 ods. 1 písm. a/, § 241 ods. 1 písm. c/, § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. v prospech obvineného npor. M. P..

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave **sa zrušuje.**

Zrušuje sa aj uznesenie Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1 T 182/2008, z 11. decembra 2008.

Okresnému súdu Bratislava V **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava V uznesením zo dňa 11. decembra 2008, sp. zn. 1 T 182/2008, podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s použitím § 215 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. zastavil trestné stíhanie proti obvinenému npor. M. P. pre prečin nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 140 písm. e/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

dňa 4. apríla 2007 v čase medzi 21,30 hod. až 22,00 hod. v B. na Oddelení skráteného vyšetovania P., sa uzatvoril vo svojej kancelárii na druhom poschodí s poškodenou P. C., nar. X. a využil skutočnosť, že poškodená žije v prostredí súvisiacom s drogami a jej z tejto skutočnosti vyplývajúci strach a obava z možného konania polície v jej neprospech ako aj v neprospech jej priateľa P. S., v tom čase predvedeného v tamojšej miestnosti určenej pre predvedené osoby, aby ju prinútil k orálnemu styku a to tým spôsobom, že zozadu pristúpil k poškodenej sediacej na stoličke, začal ju chytať za prsia, rozopol jej opasok na rifliach a potom, ako mu poškodená povedala, že je infikovaná žltáčkou sa postavil vedľa nej zľava, stiahol si nohavice, chytil rukou poškodenú za temeno hlavy, pritiahol jej tvár k svojmu pohlavnému údu a takto ju donútil vykonať orálny styk.

Okresný súd svoje rozhodnutie o zastavení trestného stíhania odôvodnil tým, že po preskúmaní obžaloby a pripojeného spisu zistil, že konanie obvineného nenapĺňa znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu, ale je zjavné, že skutok, pre ktorý je podaná obžaloba, sa nestal.

Podľa názoru okresného súdu nebol naplnený zákonný znak skutkovej podstaty žalovaného prečinu a to „zneužitie tiesne vyvolanej nepriaznivými osobnými pomermi“ poškodenej P. C., a to, že obvinený využil skutočnosť, že poškodená žije v prostredí súvisiacom s drogami a z tejto skutočnosti vyplývajúci strach a obava z možného konania polície v jej neprospech ako aj v neprospech jej priateľa P. S.. Poškodená sa v inkriminovanej dobe na polícii zdržiavala dobrovoľne, bola vypočutá ku konaniu A. S., a teda nemožno konštatovať, že poškodená sa nachádzala v tiesnivej situácii.

V ďalšom okresný súd hodnotil dôkazy zadokumentované v prípravnom konaní a konštatoval, že orgány prípravného konania nepostupovali dôsledne v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 písm. a/ a ods. 12 Tr. por. a dôkazy vyhodnotili výlučne v neprospech obvineného. Poukázal na nelogickosť výpovedí poškodenej a svedka S. s tým, že tieto nie sú verifikované žiadnymi inými dôkazmi.

Na podklade sťažnosti vojenského obvodového prokurátora Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 12. februára 2009, sp. zn. 2 To 10/2009, podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a rozhodol tak, že podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s použitím § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zastavil trestné stíhanie obvineného npor. M. P. pre prečin nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 140 písm. e/ Tr. zák.

Krajský súd v Bratislave svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že to bola práve poškodená, ktorá zmarila dôkazy (ak tieto vôbec existovali) a zapríčinila tak situáciu, ktorá v žiadnom prípade nedovolila súdu bez akýchkoľvek pochybností rozhodnúť o vine obvineného. V tejto súvislosti poukázal na to, že poškodená oznámila skutok až po niekoľkých mesiacoch, lebo si myslela, že jej nikto neuverí pre jej minulosť, pričom však mala mať pri sebe dôkaz, ktorý by jednoznačne a nezvratne potvrdil, že ku skutku došlo, a to vreckovku, ktorú jej mal dať obvinený a ktorá mala obsahovať spermie po orálnom sexe. V ďalšom poukázal na závery znaleckého posudku znalcov psychiatrov, z ktorého vyplýva, že poškodená má sklony k účelovej interpretácii a neboli u nej zistené žiadne príznaky postraumatickej stresovej poruchy.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že skutok sa nestal, a preto sám napravil pochybenie okresného súdu, pokiaľ tento zastavil konanie podľa § 215 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. a rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal dňa 4. júna 2009, teda v lehote určenej v § 370 ods. 1 Tr. por. pod č. k. Pz 4/09-8 proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 12. februára 2009, sp. zn. 2 To 10/2009, dovolanie.

Uznesenie krajského súdu napadol v celom rozsahu s tým, že týmto uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por., § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s použitím § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a § 2 ods. 12 Tr. por., a to v prospech obvineného npor. M. P., pretože napadnuté rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, čím bol naplnený dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

V písomných dôvodov dovolania ďalej poukázal na to, že k právoplatnému zastaveniu trestného stíhania došlo predčasne v rámci inštitútu predbežného prejednávania obžaloby, keď vec nie je náležite objasnená a dajú sa zistiť ďalšie okolnosti, ktoré môžu podozrenie proti obvinenému buď zosilniť alebo zoslabiť. Trestné konanie pred súdom je kontradiktórne a prokurátor je jednou zo strán, pričom v tomto prípade mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a preto došlo k porušeniu § 2 ods. 12 Tr. por., t.j. zásady voľného hodnotenia dôkazov. V danej trestnej veci existujú dve skupiny proti sebe stojacich dôkazov, pričom rozpory z prípravného konania nie je možné odstrániť, pokiaľ súd po vykonaní dôkazov na hlavnom pojednávaní sám podľa § 2 ods. 12 Tr. por. nevyhodnotí, ktoré skutočnosti je možné mať za zistené.

Generálny prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Bratislave

z 12. februára 2009, sp. zn. 2 To 10/2009 bol porušený zákon v ustanovení § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por., § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por., s použitím § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a § 2 ods. 12 Tr. por., a to v prospech obvineného npor. M. P.. Následne navrhol toto uznesenie podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť v celom rozsahu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie spĺňa súčasne podmienky uvedené v § 372 Tr. por. ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Na verejnom zasadnutí konanom dňa 17. decembra 2009 navrhli zástupca generálneho prokurátora a splnomocnenkyňa poškodenej podanému dovolaniu vyhovieť, obhajca a obvinený navrhli dovolanie zamietnuť pre neexistenciu dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd po prerokovaní veci na verejnom zasadnutí a preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por., ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

Podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného

na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivu i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Krajský súd v Bratislave pri rozhodovaní o sťažnosti vojenského obvodového prokurátora proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania, ani Okresný súd Bratislava V po podaní obžaloby zo dňa 8. decembra 2008, č. k. OPv 20/08, sa uvedenými ustanoveniami zákona dôsledne neriadili.

Trestný poriadok upravuje možnosť zastaviť trestné stíhanie v rámci inštitútu predbežného prejednávania obžaloby podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s použitím § 215 ods. 1 Tr. por. len, ak bola vec v prípravnom konaní náležite objasnená z hľadiska riešenia tejto otázky. Súd postupuje nesprávne, pokiaľ zastaví trestné stíhanie za situácie, keď dokazovanie vo veci nie je pre záver, že je tu niektorý z dôvodov zastavenia trestného stíhania úplný, alebo ak sú medzi dôkazmi rozpory, ktoré možno odstrániť len ich vyhodnotením súdom po ich vykonaní na hlavnom pojednávaní.

Krajský súd napadnutým uznesením opravil pochybenie okresného súdu, keď tento zastavil trestné stíhanie s poukazom na ustanovenie § 215 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., čo je v rozpore so zákonom, pretože jeden dôvod (je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie) vylučuje druhý (nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci). Rovnako však dospel k predčasnému záveru, že nebolo žiadnymi dôkazmi bez pochybností preukázané, že sa skutok stal.

Rozpornosť záveru krajského súdu spočíva už v tom, že aplikoval ustanovenie § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por., ktoré predpokladá nepochybnosť, teda istotu, že sa skutok nestal, ale odôvodnil ho tým, že nebolo bez pochybností preukázané, že sa stal. To nie je totožná procesná situácia a ani ustanovenie § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nie je totožné s ustanovením § 285 písm. a/ Tr. por., ktoré pamätá na prípady pochybností, či sa skutok stal a aký je postup, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný.

V predmetnej veci v rámci prípravného konania boli zadokumentované dve skupiny dôkazov, ktoré si odporujú. Poškodená pri svojich výpovediach popísala skutok, o tomto

povedala aj svojmu priateľovi P. S. i svojej matke. Poškodená na svojej výpovedi zotrvala aj pri konfrontácii s obvineným. Tak okresný súd ako aj krajský súd obišli inštitút hlavného pojednávania a v danej veci bez uplatnenia kontradiktórnosti súdneho konania prijali predčasný záver, že skutok pre ktorý bola na obvineného podaná obžaloba sa nestal. Krajský súd v Bratislave mal preto podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 11. decembra 2008 a uložiť mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Tento dovolací dôvod je opodstatnený, lebo dôkazy bolo treba v predmetnej trestnej veci vykonať pred prvostupňovým súdom kontradiktórnym spôsobom (§ 2 ods. 11 Tr. por.), pri zachovaní zásady rovnosti strán (§ 2 ods. 14 Tr. por.).

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví súd rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. februára 2009, sp. zn. 2 To 10/2009, a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanovení

§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., § 241 ods. 1 písm. c/, § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. por. bol porušený zákon v prospech obvineného npor. M. P..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj uznesenie Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T 182/2008, z 11. decembra 2008 a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol (§ 388 ods. 1 Tr. por.).

Úlohou okresného súdu bude nariadiť vo veci hlavné pojednávanie, v rámci neho vykonať všetky potrebné dôkazy a po ich vykonaní tieto vyhodnotiť v intenciách ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. a meritórne rozhodnúť.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 17. decembra 2009

JUDr. Milan K a r a b í n , v. r.
predseda senátu

Vyhotovila: JUDr. Tatiana Biedniková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová